

[Heick.]

det tyske mindretal. Derfor vil jeg henstille til det ærede medlem hr. Hans Schmidt, at han gør sin indflydelse gældende for, at lignende muligheder for unge danske sydslesvigere kan tilvejebringes som dem, der består for unge danske statsborgere fra Nordslesvig.

Frede Nielsen: Det er nogle bemærkninger på det mere principielle område, jeg gerne vil gøre til den tale, det ærede medlem hr. Hans Schmidt holdt forleden. Selvom et og andet af det, jeg har at sige, måske er lidt kraftigt, så siger jeg det alligevel, fordi det er nødvendigt her, hvor tingene lægges op for første gang fra det ærede medlems side, at søge at holde linierne så klare som muligt.

Der var mange, der lyttede meget spændt, da det ærede medlem tog ordet. Vi øjnede muligheden af, at her ville de nye linier blive trukket op. Jeg erkender, at det ærede medlem talte meget roligt, meget sagligt, som han kunne gøre, fordi han ikke har den belastning personlig, som andre har. Vi lyttede derfor meget interesseret efter, om det tyske mindretals repræsentant nu ville tale på en måde, som virkelig varslede nye tanker og nye linier fra mindretallets side og dermed øgede muligheder for afspænding, tolerance og fuldstændig normalisering af forholdene i grænselandet.

Det ærede medlem indledede med et tilsagn om sagligt og loyalt medarbejde fra hans side, og det var jo udmærket. Jeg synes bare, at første afsnit af talen var holdt i for stor almindelighed. Der var intet i denne tale, der virkelig løftede den op i det plan, som var ønskeligt, og som mange af os havde ventet.

Vi stilledes overfor det, der er så typisk for store dele af det tyske mindretal: historien begynder faktisk først med 1945. Noget af det første, det ærede medlem mindede om, var mindretallets loyalitetserklæring fra efteråret 1945. Det var måske fiffigt. Jeg synes nu ikke, at det var videre modigt. Der kommer nemlig, det synes jeg man skal være klar på, der kommer nemlig på den måde straks en afgørende skævhed ind i billedet, thi derved ville man stå uden baggrund for en vurdering af det, som siden skete. Accepterer man noget sådant, da ville

spillet være i gang på den måde, mindretallet af taktiske grunde ønsker det. En udgangsposition, der gør det muligt for tilpas frimodige medlemmer af mindretallet at optræde i anklagerens rolle overfor Danmark.

Det gør mig ondt at måtte sige det, men jeg finder, det er på sin plads at gøre det. Man har mærket hos betydelige dele af det tyske mindretal det, jeg vil kalde karakterbrist, voldsomme og dominerende i magtens periode: dårlige tabere i nederlaget stund, og en følelse af forurettethed og krav om afbigt fra modpartens side, når nederlaget ligger bagude og det atter bærer fremad. Alt dette har vi i disse år sporet i mindretallets holdning. Vi sporede det også i det ærede medlem hr. Hans Schmidts tale.

Hvor meget af denne tale der var det ærede medlems eget værk, og hvor meget der var andres, kan jeg ikke sige med bestemthed, men ny var talen ikke på eet eneste punkt. Den fulgte nøje de linier, der er trukket op ved adskillige tyske møder og i artikler i „Der Nordschleswiger“. Der er ved alle disse lejligheder, og der blev det af det ærede medlem hr. Hans Schmidt, tegnet det, jeg vil kalde et forkortet billede: tiden før 1945 er død og tæller ikke med. Vi hørte ikke i talen eet eneste beklagende ord om det forudgangne, ikke eet eneste kritiserende ord med adresse til sine egne. Man hørte i alt væsentligt kun fordringer og anklager vendt mod Danmark. Der er ingen af os danske, der nogensinde har påstået, at alt det, vi har gjort, har været fejlfrit. Vi har åbent erkendt fejl og utilstrækkelighed, vi har ført åbne debatter derom; vi har ikke nøjedes med at kritisere det tyske mindretal, men har også gang på gang vendt kritikken indad mod os selv, så at det kun har een tydning: åbenhed og vilje til at gøre det bedst mulige.

Hvad der ubetinget hører med i billedet, er den indsats, der fra dansk side er gjort for at normalisere forholdet. På kirkens område er der vist stor imødekommenhed og hjælpsomhed. Historien om de tyske skoler er ikke blot historien om konfiskation og tilbagebetalingspligt, men også om mildnelse af vilkårene og en række tilfælde af hjælpsomhed fra dansk side. Noget tilsvarende gælder på det erhvervsøkonomiske område. Vi er flere, jeg tror, flere af mine sønder-